

RĪGAS DOMES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS
PILSĒTVIDES ATTĪSTĪBAS PĀRVALDE

Tālrunis 67105816, e-pasts: pad@riga.lv
www.rdpad.lv

Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskā plānojuma
paplašinātās darba grupas sanāksme

PROTOKOLS

2016. gada 10. jūnijā

Rīgā

Nr.

Rīgas domē, Rātslaukumā 1, Sēžu zālē
Sanāksme tiek atklāta plkst. 9.40

Sanāksmi vada:

Ilze Purmale Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītāja, direktora vietniece pilsētvides attīstības jautājumos.

Sanāksmē piedalās:

Inese Sirmā Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece;

Māra

Liepa-Zemeša Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas vadītāja vietniece;

Karīna Jansone Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā teritorijas plānotāja;

Lauma Līdaka Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā projektu vadītāja teritorijas plānošanas jomā;

Jānis Saulītis Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenais ĢIS speciālists – teritorijas plānotājs;

Gunta Bičevska Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā ĢIS speciāliste – teritorijas plānotāja;

Gunta Amola Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā projektu vadītāja teritorijas plānošanas jomā

Iveta

Staša-Šaršūne Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Vēsturiskā centra plānošanas nodaļas vadītāja;

Aigars Kušķis	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Vēsturiskā centra plānošanas nodaļas vadītāja vietnieks;
Vilnis Salenieks	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenais projektu vadītājs teritorijas plānošanas jomā;
Elgita Beinaroviča	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas eksperte administratīvās pārraudzības jomā;
Ivars Millers	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas eksperts teritorijas plānojuma jomā;
Egita Gaile	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilnojamu nodaļas projektu vadītāja sabiedrības līdzdalības jomā;
Evelīna Budiloviča	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilnojamu nodaļas galvenā ĢIS speciāliste – eksperte;
Kristaps Niedols	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilnojamu nodaļas transporta infrastruktūras plānošanas inženieris;
Guna Jankovska-Galzone	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilnojamu nodaļas vides pārvaldības galvenā projektu vadītāja;
Ingrīda Žubure	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Lokālpilnojamu nodaļas vides pārvaldības galvenā projektu vadītāja;
Guntars Ruskuls	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās plānošanas nodaļas vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks;

Viktorija Priļenska Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta praktikante.

Citu institūciju / organizāciju pārstāvji:

Jānis Lejnīeks	Rīgas Austrumu izpilddirekcijas Nekustamā īpašuma nodaļas ekonomikas attīstības projektu vadītājs;
Inita Bārtule	Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes Vides uzraudzības nodaļas vides pārvaldības galvenā projektu vadītāja;
Dina Krūka	Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas Teritorijas apsaimniekošanas un attīstības nodaļas vecākā referente;
Vizma Mauriņa	Rīgas domes Īpašuma departamenta Administratīvās pārvaldes Informācijas vadības nodaļas vadītāja vietiece;
Ilze Rapa	Rīgas domes Īpašuma departamenta Nekustamā īpašuma pārvaldes Īpašuma apzināšanas un formēšanas nodaļas Austrumu sektora zemes piekritības eksperte - teritoriālpilnotāja;
Marta Kurvīte	Rīgas domes Īpašuma departamenta Direktora biroja Projektu vadības un attīstības nodaļas projektu vadītāja-juriste;

Velga Jukmane	Rīgas domes Īpašuma departamenta Nekustamā īpašuma pārvaldes Īpašuma apzināšanas un formēšanas nodaļas Pārdaugavas sektora vadītāja;
Kristīne Cimermane	Rīgas pilsētas būvvaldes Arhitektūras pārvaldes arhitektu un teritorijas plānotāju nodaļas galvenā ainavu arhitekta – teritorijas plānotāja;
Guna Šteingolde	Rīgas pilsētas būvvaldes Pilsētvides dizaina pārvaldes Apstādījumu inspekcijas vadītāja;
Aija Anita Baķe	SIA “Rīgas Meži”;
Gvido Fridbergs	RPA “Rīgas gaisma”;
Helēna Gūtmane	Urban Institute;
Elīta Kalniņa	“Vides aizsardzības klubs”;
Kristīne Āboliņa	Mežaparka attīstības biedrība;
Imants Jansons	Dārziņu kooperatīvs “Mežaparks”;
Vladimirs Morozovs	Fonds “Imantas draugi”;
Inese Neļķe	Biedrība “Bergīnieki”;
Grieta Gundare	Čiekurkalna attīstības biedrība;
Daina Pulkstene	Mangaļsalas iedzīvotāju biedrība;
Agita Vismane-Bitmane	Rīgas Dārziņu iedzīvotāju biedrība;
Alija Turlaja	Sarkandaugavas attīstības biedrība;
Igors Roms	Rīgas Dārziņu iedzīvotāju biedrība;
Andris Roze	pilsētplānotājs.

Sanāksmi protokolē:

Solvita Kalvīte	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas galvenā projektu vadītāja sabiedrības līdzdalības jomā.
------------------------	---

Darba kārtībā:

1. Diskusijas atklāšana.
2. Iepazīstināšana ar Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskā plānojuma mērķi un izstrādāto apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūru.
3. Diskusija par publiskās ārtelpas nosacījumiem:
 - 3.1. apkaimju centru attīstībai;
 - 3.2. satiksmes infrastruktūrai;
 - 3.3. šķērsojamiem kvartāliem.
4. Citi priekšlikumi.

I. Purmale atklāj sanāksmi un iepazīstina klātesošos ar saviem kolēģiem.

Šodienas tēma ir publiskā ārtelpa. Rudens pusē vēl atgriezīsimies pie četriem tematiskiem plāniem, par kuriem šobrīd vēl nebijām gatavi runāt, tie no mūsu viedokļa ir sarežģītākie – transports, meliorācija, uzņēmējdarbība un brīvostas teritorijas plānojums. Mums mērķis ir nemainīgs – teritorijas plānojumu kopumā mums ir jāpabeidz līdz 2018. gada beigām, līdz ar to šī gada beigās tematisko plānojumu redakcijas būtu jānodod sabiedrības vērtēšanai. Laika ir maz, darba vēl ļoti daudz. Ceru, ka mums izdosies.

I. Karule sniedz prezentāciju par Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskā plānojuma mērķi un izstrādāto apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūru.

Kādiem, jūsaprāt, vajadzētu attīstīties apkaimju centriem, un kādiem būtu jābūt nosacījumiem?

J. Lejniēks: Jautājums par principu – no sienas līdz sienai. Jums vajadzēs pakoriģēt Latvijas likumdošanu. Ja tur tā sarkanā līnija beidzas un gabaliņš līdz mājai, kas ir privāts īpašums. **Ja mēs gribam šo ideju no sienas līdz sienai realizēt, tad kaut kas jādara juristiem, ne jau arhitekti to izšķirs.**

I. Karule: Mēs to saprotam, ka tā būtu teritorija ar īpašiem noteikumiem un tad būtu jārisina. Pašvaldības kompetencē ir teritorija ielu sarkanajās līnijās, bet arī privātīpašniekiem ir nosacījumi, kas viņiem ir jāievēro, lai šī teritorija tiktu skatīta kopā ar ielu teritoriju.

J. Lejniēks: Vai teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos būs īpaši noteikumi, definētas teritorijas, kur darbojas princips - no sienas līdz sienai – un privātam īpašniekam tiek uzlikts pienākums, ka viņam ir jārespektē publiskā telpa.

I. Karule: Jā.

G. Gundare: Par apkaimju centriem un iedzīvotāju aptaujām un to, kā tika noteikti centri. Čiekurkalnā tā ir konkrēta problēma. Vai ir bijusi tikai iedzīvotāju aptauja, vai ir bijis papildus pētījums? Iedzīvotāju aktivitāte, kā zināms, ir tāda, kāda tā ir un citreiz nav vispār. Jūs varat aptaujāt vienu cilvēku un tādā veidā noskaidrot, kur ir aptaujas centrs. Tā mums ir aktuāla lieta.

I. Karule: Apkaimju centru izvietojums ir balstīts gan uz iedzīvotāju viedokli, gan dokumentu analīzi, pētījumiem par pakalpojumu centriem citiem tematiskajiem plāniem, gan arī pilsētas struktūras analīzi. Es labprāt dzirdētu Jūsu, kā Čiekurkalna biedrības pārstāves viedokli, kur un vai Čiekurkalnā ir svarīgi šo centru izvietot?

G. Gundare: Čiekurkalnā faktiskais centrs ir ap nožēlojama paskata “Maxima” veikalu.

I. Karule: Vai tur būtu attīstāms centrs arī turpmāk?

G. Gundare: Pilnīgi pieļaujams, tāpēc, ka tur ir vislielākais iedzīvotāju blīvums dēļ lielāka stāvu skaita un daudzstāvu mājām. Mēs tur esam iesprostoti, tur nav nekādas attīstības, nekas tur nenotiek. Tur ir pabaiss variants un viena liela publikas daļa no šīs vietas izvairās dēļ visa, kas tur ir apkārt.

I. Purmale: Kāds būtu Jūsu priekšlikums attiecībā par Čiekurkalna apkaimi? Kurš būtu tas centrs? Varbūt mums vajadzētu palabot.

G. Gundare: Tā ir tā “Maxima”. Ja to normāli sakopj un attīsta, tad nav ne vainas, jo fiziski atrodas tās apdzīvotās vienības ģeometriskajā smaguma un iedzīvotāju skaita ziņā centrā. Vienīgais šā brīža stāvoklis ir tāds, ka tikai galējās nepieciešamības gadījumā cilvēks tur aiziet.

I. Karule: Apkaimju centrus mēs nenoteicām visās apkaimēs tieši tādēļ, ka mēs balstījāmies uz pieejamo informāciju un vēlējamies tos noteikt tur, kur jau šobrīd ir aktīvie mezglu punkti, sekojam pieprasījumam ar piedāvājumi.

G. Gundare: Mēs esam uztaisījuši mazu aptauju savā starpā un esam vienojušies, ka, lai arī tas šobrīd ir neglīts un nepatīkams, tas (veikals “Maxima”) fiziski ir tas centrs un ar to arī būtu vērts nodarboties. Tad, kad pavīdēja, ka VEF kultūras pils esot mūsu apkaimes centrs, tad bija interesanti komentāri.

H. Gūtmane: Divi jautājumi. Viens, atgriežoties pie J. Lejnieka kunga jautājuma. Tas bija par instrumentiem. **Vai Jūs turpināt izskatīt iespēju tematiskajā plānā iestrādāt vismaz iedīglus instrumentiem bez lokālplānojumiem? Instrumentus, kuri varētu līdzsvarot pašvaldības un privāto zemes īpašnieku intereses un sadarbības modeļus?** Nekur citur mums pagaidām šos instrumentus nav iespējams iestrādāt, kā tematiskajā plānā.

Komentārs par Čiekurkalnu. **Centrs katrā vietā ir jānosaka, vai tā ir viena telpa.** Āgenskalnā, Čiekurkalnā tā nav tikai “Maxima”, bet arī līnijas, kas ved pie šī centra. 4. un 5.līnija Čiekurkalnā un tas atdzīvināms kopumā.

I. Karule: Instrumenti ir tādi, kādi ir. Variants, ka vadlīniju līmenī varētu būt izstrādāti iespējamie nosacījumi un piemēri, kā būtu attīstāmi apkaimju centri. Vai tas būtu tā domāts?

I. Sirmā: Vēlos teikt, ka, pirmkārt, mūsu – plānotāju – instruments ir teritorijas plānojums, kurā ir iespējams iestrādāt prasības. Šobrīd ir tāds apzīmējums – teritorijas ar īpašiem nosacījumiem un tas varētu tikt attiecināts uz šīm apkaimju centru teritorijām. Nākamā detalizācijas stadija ir iespējama – vai nu tematiskais plānojums konkrētam apkaimes centram, kas gan nebūs saistošs trešajām personām, bet saistošs pašvaldībai; detālplānojums, lokālplānojums – tādi ir šie plānošanas dokumenti, kuros visos ir iespējams gan iestrādāt prasības, gan iesaistīt sabiedrību. Mēs šodien runājam par plānošanas instrumentiem. Pirmkārt, mums vajadzētu tikt skaidrībā ar tiem nosacījumiem, kas ir iestrādājami augstākajā līmenī, kas ir teritorijas plānojums. Diez vai mēs spēsim izrunāt par katras konkrētas teritorijas specifiku un detalizētiem nosacījumiem.

M. Liepa-Zemeša: Vēlos papildināt. Tas, kā mēs piedāvājam teritorijas plānojumā apkaimju centrus noteikt, ir - teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kuriem arī ir šīs specifiskās prasības. Tāpēc šodien ir diskusijas jautājums, kādas tās varētu būt. Lai arī privātīpašumi attīstītos vēlamajā virzienā, kā mēs varam veicināt ar teritorijas plānošanas instrumentiem šo teritorijas attīstību - apkaimes centru.

H. Gūtmane: Man liekas, ka ļoti veiksmīgs modelis ir zaļo punktu sistēma, un tā darbojas visā pilsētā un ir iestrādājama, iespējams, šajā līmeņa dokumentā. Vai Jūs par to domājat, jo tā pietiekami elastīgi varētu regulēt, līdzsvarot intereses. Tas, protams, iziet ārpus jautājuma tikai par apkaimēm.

I. Sirmā: Par zaļo punktu sistēmu. Šobrīd Pilsētas attīstības departaments ir iesaistījies Eiropas projektā “I Water”. Viens no šī projekta rezultātiem ir GAF “Green area factor”, kas ir reāls instruments, kur tiek elementu veidā paredzēti visi šie zaļie punkti un jebkurš attīstītājs, projektētājs var izmantot šo programmu, ievadot sava projekta rādītājus un programma automātiski izgenerē zaļās platības koeficientu. Mūsu ziņā ir izvēlēties, pieņemt lēmumu, vai

šo GAF noteikt kā obligātu prasību katrai attīstības iecerei vai iestrādāt teritorijas plānā kā rekomendējošu instrumentu.

I. Karule: Aicinu sniegt viedokli tieši par šiem nosacījumiem, kas veidotu apkaimes centru un papildinātu.

E. Kalniņa: **Pie nosacījumiem neredzu svarīgu lietu – vēsturi.** Skaidrs, ka Āgenskalna tirgus ir vēsturiska vieta. Saprotu, ka ir teritorijas, kur tā vēsturiskā nav, bet saprotot, ka tas var būt. **Vēl ir apakšapkaimes. Viens ir Āgenskalns, bet Āgenskalna priedes arī ir sava apkaime.** Varbūt tas ir kvartāls vai apakšapkaime. **Kaut kur kā vienam no kritērijiem jāparādās vēsturiskajam aspektam.**

I. Karule: Paldies, tas ir vērā ņemams priekšlikums.

K. Ābolaņa: **Priekšlikums skatīties apkaimi kā kopumu un pārāk daudz uzsvāru nelikt uz apkaimju centru attīstību.** Ja mēs skatāmies uz Rīgas kā pilsētas attīstību, mēs vienā brīdī secinājām, ka 90% funkciju ir centrā un kā atdzīvināt malas. Un tagad mēs mēģinām apkaimē savilkt visu uz centru. **Apkaimi būtu jāskatās kā kopēju teritoriju, kur enkurobjehti un pulcēšanās vietas varētu būt dažādas.** Nenovēršami, ka apkaimei ir jābūt centrālai vietai, bet tās funkcijas, ko tur vajadzētu, piemēram, pulcēšanās vietu, publisku iekštelpu, es nezinu, vai mums skolai vajadzētu meklēt aizvietošanu apkaimju centrā, ja līdz šim pulcējās skolā, kas nav apkaimes centrā. Šeit komentārs ir par būtību, pārskatot visas tās teritorijas, kas ir iezīmētas kā apkaimju centri, **galvenais nosacījums - vieta cilvēkam, nevis mašīnām.** Galvenais ir cilvēks. Līdz ar to diskutabli ir, kur mēs uz dzīvām satiksmes ielām vai to malām mēģinām noteikt to centru. Šeit ir tāds punkts – nosacījums ielas piemērotība gājēju pārejai. Mēs zinām, ka gājēju pārejas ir veids, kā ierobežot gājēju kustību, nevar brīvi jebkurā vietā iet pāri. Pie dzīvas ielas ir vajadzīga gājēju pāreja, bet ja mēs pateiksim, ka centrs ir uz Brīvības ielas un tur ir gājēju pāreja, pēc būtības neveidosies centrs. **Centram labāka ir dzīvojamās zonas teritorija vai ar atļauto ātrumu 30 km/h vai dalītā funkcijā,** kas tika rādīts Grenobles piemērā.

I. Karule: Apkaimju centriem mēs reaģējam uz to, kur tie jau ir izveidojušies, kur ir aktīvās kustības, un ka ir jānodrošina iespēja brīvi pārvietoties un gājējiem nokļūt no vienas puses uz otru. Un gājēju pārejas veidojamas platas. Atkarīgs no katras konkrētās vietas, kādi ir risinājumi, kas būtu nepieciešami. Varbūt G. Ruskulam ir viedoklis?

G. Ruskuls: Piekrītu, ka pašmērķim nevajadzētu būt, ka mums pa katru cenu visām apkaimēs būtu centriem. Kaut gan tas ir tāds labs mērķis, bet vajag skatīties, kur veidojas šie punkti, nevis no augšas noteikt. Citreiz varētu būt situācija, ka pa divām apkaimēm ir viens centrs, kā “Koka Rīga” – gan Avotiem, gan Grīziņkalnam. Kaut gan Grīziņkalnam ir aktivitātes arī “Ghetto” teritorijā, redzēs, kas būs ar stadionu. Tajā pašā laikā **Centrā ir jābūt vairākiem centriem.** Tie var būt radošie kvartāli – gan Berga bazārs, gan Miera iela, kur kopienas cilvēki var pulcēties. Tas, ko teica par subcentriem – Āgenskalns ir ļoti klasisks ar tirgu kā centru, bet ja mēs skatāmies Kalnciema kvartālu, tad tas ir izveidojies kā subcentrs. Tā jau ir privāta iniciatīva, bet ir ļoti sabiedriska un atvērta. **Ja mēs nosakām kaut kādus nosacījumus, tad mums ar nosacījumiem jāpalīdz privātajiem.** No otras puses viņi arī piedalās Rīgas domes finansētajās programmās, lai varētu veikt šādus pasākumus. Varbūt mums ir tiesības virzīt.

I. Karule: Lūdzu A. Turlaju padalīties ar savu pieredzi par Sarkandaugavu un centra aktivitātēm.

A. Turlaja: Sarkandaugava ir īpašs gadījums. Tā arī teritoriāli ir gara, izstiepta apkaime. No vienas puses prasās, ka ir vairāki centri, bet Tilta iela nebūs kā gājēju iela arī tuvākajā nākotnē. Mēs apzināmies, ka tā ir un paliks tranzīta iela. Bet arī tranzīta ielas var veidot patīkamākas. Un šī iela arī reprezentē apkaimi un dod imidžu. Tie instrumenti, ko minēja J. Lejnieks un piekritu arī H. Gūtmanei, Sarkandaugavas gadījumā būtu ļoti vajadzīgi, jo tur saduras no sienas līdz sienai princips, ka varētu, bet ir problēma, ka ir privātipašums. Pie tā mēs pašlaik strādājam un domājam savā iekšienē, kā palīdzēt iedzīvotājiem saprast, ka viņu piemājas teritorija ir publiskā ārtelpa. Aldara parks veidos centru tiem, kas dzīvo pāri sliedēm, kas ir ļoti labi, jo līdz šim bija iesprostoti starp sliedēm un Mežaparku. Tagad varēs ērti pāriet uz Aldara parku. Vēlos papildināt pie - augstvērtīgs funkcionāls vides dizains - gribētos caurspīdīgus žogus, piemēram, betona žogs pie Psihoneiroloģiskās slimnīcas, kas ir apkaimes centrs. To varētu iestrādāt – ja ir žogi, tad caurspīdīgi.

Otrs – norāžu stabi, kur ir ceļu norādes, piemēram uz Aldara parku, Rīgas domi, Mežaparks.

Man prieks, ka Alekša skvērs tiek pielikts visur klāt. Tas bija mērķis – ļoti spilgti parādīt vietas nozīmi un atdzīvināt. Tur tieši ir autobusa pietura un tas ir reprezentabli, lai redz, ka Sarkandaugavā ir kaut kas vairāk, ne tikai siena - siena.

I. Karule: A. Turlaja jau ievadīja mūsu nākamo diskusiju jautājumu.

G. Amola: Vēlos pieminēt drošības aspektu, ka tas varētu būt mērķis. To varētu panākt ar dažādiem paņēmieniem, te daži ir jau minēti. Man liekas, ka tā ir svarīga lieta apkaimju centros, lai vide būt pārskatāma, jo tas, ko es dzirdēju, daudzās esošajās vietās tā varētu viena no problēmām.

I. Karule: Kādi varētu būt tie paņēmieni bez satiksmes nomierināšanas?

G. Amola: Daudzi jau te ir minēti, piemēram, apgaismojums. Ir dažādi pētījumi, lai vieta pārskatām, drošas tualetes, lai tur nenotiek kaut kas nelegāls.

H. Gūtmane: Neliela piebilde par subcentriem. Ļoti skaista ideja bija tās nosaukt par tuvienēm. Vai Jūs mēģināt plānojumā integrēt šo tuvieņu ideju? Jūs dzirdējāt to no visiem - tas ir ļoti svarīgi. Latviskosim.

I. Karule prezentē diskusiju jautājumu – nosacījumus satiksmes infrastruktūrai.

Vēlos diskutēt par ielām ar aktīvu publisko ārtelpu, kas pilda šo savienozošo funkciju, tajā starpā ar apkaimju centriem, kā arī par barjeru šķērsojumiem, jo diemžēl dažas ielas pilsētā ir arī kā barjeras. *Prezentācija.* Kādi būtu jūsu komentāri par ielām, kā tās varētu tikt attīstītas, un kas būtu nepieciešamie nosacījumi?

K. Ābola: Pie E kategorijas ielām ierosinājums noteikti ielikt strupceļus, jo, ņemot vērā Rīgu un autovadītāju paradumus braukt caur pagalmu, lai apbrauktu sastrēgumus, es zinu ļoti interesantus maršrutus, kā braukt gar Nacionālo teātri caur autostāvvietām un citur. **Ir strupceļi un ir pētījumi, ka tie samazina troksni, piesārņojumu u.t.t.**

Otrs priekšlikums: Kāpēc šajā kartē Rīgas vēsturiskais centrs ir kā pelēkais pleķis, kur mēs atstājam šo auto prioritāti. **Priekšlikums – sabiedriskā transporta joslu uztaisīt vismaz**

vienam maršrutam, kas būtu ātrākais cauri Rīgas vēsturiskajam centram, piemēram, K. Valdemāra iela un Vanšu tilts. Un tad visi tie, kas grib arī šo publisko telpu, šajās ielās varētu ērtāk justies un ātri aizbraukt līdz savai mašīnai, kas ir atstāta ārpus centra. Un tie, kas patiešām grib ar to automašīnu, tiem būtu tur vieta, tikai lēnāk. Ja mēs skatāmies par to publiskumu, vienkārši varam iedomāties, kā vēsturiskais centrs izskatītos, ja tur K. Valdemāra ielā būtu šī prioritāte ātram sabiedriskajam transportam.

I. Karule: Rīgas vēsturiskais tiešām šajā kartē ir atspoguļots kā pleķis. Tas tāpēc, ka mums tiek izstrādāts atsevišķs plāns tieši vēsturiskajam centram, bet mēs sasaistām. Šeit ir iezīmēti mazi ievadi Rīgas vēsturiskajā centrā, ar to saprotot to, kur ir nepieciešams nodrošināt šo sasaisti un tālāk tiek atrisināts caur Rīgas vēsturisko centru. Tas tehniski ir atsevišķs plāns un atsevišķs tematiskais plāns publiskai ārtelpai.

J. Lejnieks: Pievienojos K. Āboliņai, mēs redzam, ka esam paņēmuši lielisko, pelēko, aizsargājamo teritoriju un uzskatām, ka tā ir iebetonēta un tur viss notiks, jo tur viss jau ir paredzēts un noteikts. Un mums ir grūti iziet cauri ar Jūsu priekšlikumiem. Bet tas ir noiets etaps un ir jāstrādā ar to, kas ir.

Jautājums **par Jūsu piedāvājumu, ka vajadzētu zaļumus veidot uz autostāvvietu rēķina C, D kategorijas ielās, kā tas iet kopā ar politisko paziņojumu, ka vajadzētu autostāvvietas izvietot ielu malās, jo nav vietas iekšpagalmos.** Jums būs kontraversija ar Satiksmes tematisko plānu? Šis jautājums patlaban no dažādām pozīcijām tiek izskatīts.

I. Sirmā: Varu mēģināt uz šo jautājumu atbildēt, jo nav mūsu departamenta pasūtījums veikt šī projekta izstrādi. Es domāju, ka ir dažādi risinājumi, kā var veidot autostāvvietas ielu teritorijās. I.Karule jau rādīja piemērus, ka autostāvvietu rindas var atdalīt gan ar koku stādījumiem, gan ar krūmiem, var tīri estētiski tās lietas atrisināt. Protams, tas jāgrib. Man liekas, ka tā nav problēma.

A. Baķe: Visas šīs salas braucamajās daļās ir brīnišķīgi un skaisti. Kamēr mēs savu pilsētu sālīsim, neko skaistu mēs katru pavasari neieraudzīsim. **Šobrīd, kamēr mēs sālām parkus, kas ir nepieļaujami, uz katru gājēju ceļu metru platumā uz abām pusēm ir melns laukums, kas katru pavasari ir jāatjauno.** Ja mums ielu malās būs zaļās saliņas, nekas tur nebūs.

I. Sirmā: Vai, Jūsaprāt, tas ir apbūves noteikumu kompetencē, pateikt, ka nedrīkst ielas ar kaisīt ar sāli.

A. Baķe: Saistošie noteikumi.

I. Sirmā: Vai tie ir apbūves noteikumi?

A. Baķe: Tiem ir jāiet roku rokā.

I. Sirmā: Mēs varam ierakstīt apbūves noteikumus, bet es saprotu, ka apstādījumu uzturēšanai un ielu uzturēšanai ir savi speciālie noteikumi.

A. Baķe: Bet ja pilsēta dara pretrunā ar to, ko mēs te plānojam, tad pašā būtībā ir nepareizi.

I. Purmale: Es saprotu tā, ka šo priekšlikumu mēs varam iestrādāt tematiskajā plānojumā kā vienu no pasākumiem, aktivitātēm, kas būtu turpmāk veicami, kas ir nesaistīti tieši ar teritorijas plānu. Tas ir viens no priekšnosacījumiem, ja mēs vispār tālāk runājam par publiskās ārtelpas labiekārtošanu. Taisnība ir.

H. Gūtmane: Jauki, ka diskusija sākas par apstādījumiem. Vai ir iespējams plānojumos (tematiskajos vai citos dokumentos) detalizēt jautājumiem par apstādījumiem. Esmu redzējusi nosacījumos, ka tur ir apstādījumi, par satiksmes nomierināšanas instrumentiem ir diezgan daudz uzrakstīts, par apstādījumiem vienā vārdā. Mēs devām konkrētus priekšlikumus, cik kokus uz kādām stāvvietām gar ielas malām un ieteikumus, kā tos atdalīt. **Mazliet konkrētāk detalizēt apstādījumu jautājumu par otro stāvu, tas ir svarīgs jautājums.** Pašlaik mums apstādījumi gar ielas malām ir, skaists, pļauts zāliens ar sētiņu, margas, izdedzis zāliens, kas nopļauts un dzelzs sētas. Komentējot A. Baķes teikto – ja neko nedarīs plānojuma līmenī un nenosauks – drošības salīņas, apstādījumi, tad nebūs argumentu, lai sāktu sarunu par sistemātisku kopšanu. **Ja dokumentos būs ierakstīts, ka jāveido tādi vai citādi apstādījumi un šos dokumentus sāk pildīt, ņemt vērā plānojumus, arī projektēšanas līmenī, tad ļoti spēcīgi aktivizēsies jautājums par kopšanu.** Man liekas, ka tas ir ļoti pareizi, ko kolēģi dara un jautājumus par kopšanu nevar ierakstīt tieši, bet aktivizēt tos jautājumus un rakstīt plānojumos obligāti ir nepieciešams.

I. Karule: Mums nosacījumos ir rakstīts, kur ir veidojami trīspakāpju, divpakāpju stādījumi un tas nevar būt tikai plīks zāliens vai tikai koki.

A. Turlaja: Prezentācijā bija E kategorijas ielas un dažādi nomierinoši pasākumi. **Ja apkaimes centrā, konkrēti Sarkandaugavā Tilta iela, būs D kategorija, kas ir lielāka, nekā E kategorija. Vai šajā gadījumā var prasīt iestrādāt papildus prasības apkaimju centra, ka arī D kategorijas ielām veicami daļēji satiksmes nomierināšanas pasākumi (piemēram, sašaurināt brauktuvi, velojoslu varbūt vēl ko), lai apkaimju centru veidotu pievilcīgāku.** Tas ir tranzīta ceļš, bet tajā pašā laikā ne tik tranzīta ceļš. Varbūt var kādas papildus prasības.

I. Karule: Par atšķirībām. C kategorija būtu tā, kur samazināms braukšanas ātrums. D kategorijā, izvērtējot konkrēto situāciju, varētu dažus šādus pasākumus ieviest. Īpaši tas varētu attiekties uz tām teritorijām, kur jau papildus noteikumi, kas būtu apkaimju centra teritorijas. Par ielām būtu skatāms individuāli un pirms tam izvērtējot esošo situāciju gan no satiksmes intensitātes, gan no cita veida lietojuma intensitātes.

E. Kalniņa: Par stādījumiem. Dažādās pakāpes. Vecrīgas kafejnīcas lieto kokus podos. Runājot par A. Čaka ielu. Tagad, kad bija karsts, tā bija iešana pa baigu tuksnesi. Redzam, ka tīri dabiski karstā vasarā gribas iet pa to ielas pusi, kur ir kāds koks, stādījumi. **Lai arī vēsturiski A. Čaka ielā nav bijuši koki, varbūt ir jāsāk stādīt.** Tās pašas ātraudzīgās papeles, ir visādas šķirnes, nealerģiskākas. Ja nav iespēja iestādīt kokus, koki podos, kurus kādā laikā jānes iekšpusē.

I. Karule: Vēlos atgādināt, ka vēsturiskā centra jautājumi tiks skatīti atsevišķi. Saskatu, ka tie ir tie apkaimju centri, kuros, ja nav iespējams īstenot apstādījumus ielu teritorijā, varbūt tie ir risināmi šādā formātā.

A. Kušķis: Koku un augu sortiments varētu būt daudz dažādāks. Tikko biju Tallinā un redzēju parastās apses pilsētas apstādījumos. Par izpratni virsraksta tēmai – savienojošās ielas ar aktīvu publisko ārtelpu. Man liekas, ka **vajadzētu pārdomāt, vai mēs dodam pareizo signālu un pareizo izpratni**, jo vismaz manā izpratnē, runājot par apkaimju centriem, aktīvā publiskā ārtelpa ir saistīta ar izmantošanu, funkcijām visplašākajā nozīmē.

Ja mēs runājam par satiksmes infrastruktūru, manuprāt, aktīvā būtu tieši tajos apkaimju centros. Lai nejauktu galvu, nesaukt to par aktīvu, kur vienkārši ir augstvērtīgs dizains vai ērta pārvietošanās. **Tā drīzāk būtu – savienojošo ielu publiskās ārtelpas veidošanas nosacījumi.**

I. Neļķe: Man ir tā fantastiskā iespēja dzīvot ielā, kur apstādījumu un apzaļumošanas netrūkst. Toties trūkst viss pārējais, lai vispār pa šo ielu varētu pārvietoties. **Berģu iela ir unikāla – ļoti šaura iela, kur sniegotā, lietainā laikā nav iespējams apmainīties diviem transporta līdzekļiem.** Nedod, Dievs, tur gadīsies māmiņa ar ratiem vai kāds velobraucējs, kurš gribēs nokļūt līdz izbūvētajam Rīgas velociņam, kas ir uz Brīvības ielas. Berģu iedzīvotāji ir ļoti aktīvi. Mums ir savs apkaimes centrs, lai arī nav iezīmēts. Mēs sportojam, aktīvi pārvietojamies ar velosipēdiem – gan lieli, gan mazi. Tāpēc mums ir ļoti **svarīgi saprast, vai ir arī padomāts par šīm savienojošām ielām, kā droši pa tām pārvietoties.** Nomierināt satiksmi, izklausās fantastiski. Nomierināt satiksmi visā Berģu ielas posmā, kur ir sabiedriskais transports. Tagad arī Garkalnes iedzīvotāji sāk aktīvāk izmantot Berģu ielu, jo Garkalne attīstās. Satiksmes intensitāte ir palielinājusies fantastiski, brīžiem pielīdzinās Brīvības ielas satiksmei. Labiekārtojuma tur nav. Vai ir kāds risinājums, par kuru var domāt?

I. Karule: Berģu iela ir D kategorijas iela. Kas, jūsuprāt, būtu nepieciešamie pasākumi, kas būtu veicami, lai veidotu draudzīgāku vidi?

I. Purmale: Pirmkārt, **lai runātu par labiekārtojumu tālāk, ir jāizbūvē pilna profila Berģu iela.** Tā ir šaura, nav izbūvēta pilnā profilā un apjomā, kā ir plānota. Ar to būtu jāsāk un pēc tam varam skatīties par labiekārtošanu un uzlabošanu, lai tā būtu kā zaļā iela.

I. Neļķe: Rīgas un **Berģu iedzīvotāji ir pastrādājuši un ir iesniegtas idejas par velociņa pievienošanu Garkalnes velociņam, kas jau ir izbūvēts un varētu savienot Berģus ar Rīgas velociņu, kas iet no Brīvības ielas līdz Rīgas centram.** Tas būtu tāds iztikas minimums. Protams, Berģu iela ir būvēta ļoti sen, projektēta vēl senāk, pirmās Latvijas neatkarības laikā. Sabiedrība un vide attīstās, mēs nevar stāvēt un attaisnoties, ka nemeklējam risinājumus tikai tāpēc, ka tas vēsturiski tā ir bijis. Ja mēs gribam, lai Rīga visās malās ir skaista un sakopta. Berģi ir skaisti, bet lai arī turpmāk būtu skaisti un tur nebūtu aizvien vairāk bīstamības un nedrošības, tomēr jāmeklē risinājums.

I. Karule sniedz prezentāciju par barjeru šķērsojumiem.

Kuras būtu teritorijas, kur vēl būtu jānodrošina šāds šķērsojums?

K. Ābola: Priekšlikums. Tā kā tur ir iezīmēts topošais Brīvības ielas dublieris pie Čiekurkalna, kas pašlaik ir normāla iela, apsvērt nākotnes kontekstā, kāpēc mums vajag tādas vietas, kas pašlaik vispār nav. Uzreiz veidot savādākas, jo tā vēl nav izbūvēta, bet mēs jau šeit esam iezīmējuši, ka tā būs ļoti nedraudzīga. Padomājam, kā pilsētas centrā neveidot tādas kroklas struktūras.

J. Lejnieks: Šoreiz man ir pretējs viedoklis. Es domāju, ja jau pilsēta plāno Brīvības ielas dublieri, pilsēta rēķinās, ka tur būs tāda intensitāte, ka tur nebūs gājējiem ko darīt. Ļoti labi, ka laicīgi tiek plānots, ka tā barjera būs jāizbūvē civilizētā veidā.

H. Gūtmane: Vai auditorijā ir Satiksmes departamenta pārstāvis? Tas ir viņu pārziņā. Vai jums ir izdevies viņus dabūt pie aktīvas sadarbības un vai tie priekšlikumi top kopā ar viņiem?

I. Karule: Darba grupās mēs esam aktīvi sadarbojušies ar Satiksmes departamentu, atsevišķi gājuši pie viņiem runāties par konkrētiem jautājumiem. Ar viņiem ir saskaņots, ka šie risinājumi katrā gadījumā ir individuāli un tieši viņus interesē priekšlikumi dizainam, kādā veidā šos jautājumus atrisināt.

Šobrīd paralēli notiek Latvijas Valsts ceļu un “divriteņu” rīkotais pasākums par jauno valsts standartu un visticamāk, ka visi ar satiksmi saistīties cilvēki ir tur.

I. Sirmā: Satiksmes departaments vienā no tikšanās reizēm tieši lūdza norādīt barjeru šķērsošanas vietas, ielu posmus ar intensīvu satiksmi, kur būtu vēlams uzlabot šķērsošanas iespējas. Tas tieši ir Satiksmes departamenta uzdevums. Attiecībā uz Brīvības dublieri un visām citām B kategorijas ielām, mēs mēģinājām identificēt tos posmus, kur būtu jānodrošina pāreja citā līmenī. Skaidrs, ka gājēji vienā līmenī šo ielu nešķērsos.

G. Gundare: Es esmu pastaigājusies pa Ziemeļu šķērsojuma trasi, mēs kā biedrība bijām ciemojies pie projektu vadītāja Amatu ielā un mums parādīja visus šķērsojumus – radīsies mazliet neērtības, būt jāpaiet uz tramvaju aptuveni 200 metri tālāk, bet principā panikai nav pamata. Tas viss tiek strādāts, mūsdienās vairs nevar uzprojektēt kā 70. tajos – izgāzt milzīgu šoseju cauri, nerēķinoties ar apkārtējiem cilvēkiem. Bilde nav nemaz tik melna, kā gribas citiem mālēt. Es pieļauju, ka tas tā arī notiek arī ar nākamajiem projektiem. Man liekas, ka **vislielākā sāpe ir par esošo situāciju, kā Bergu iela, mums rajonā arī ir ielas ar milzīgu intensitāti, kur vispār nav bijušas ietves vai Satiksmes departaments atbild, ka vispār nav vajadzīga ietve.** Kad brauc divas vidēja izmēra smagās mašīnas viena otrai pretī, ar ratiem lec kaut vai pļaviņā. Jaunais jau viss tiek projektēt, manuprāt, atbilstoši. Bet tas jau ir naudas jautājums par esošās situācijas rekonstruēšanu atbilstoši jaunām normālām prasībām.

I. Karule: Vai pareizi saprotu, ka Jūsu priekšlikums ir Čiekurkalnā papildināt šo struktūru. Vai ir nepieciešami papildus nosacījumi citām ielām, kas neietilpst priekšlikumā par savienojošās ielām?

G. Gundare: Es pieļauju, ka tie nosacījumi dzīvē eksistē, tikai nevienam nav līdzekļi un vēlēšanās rekonstruēt visu pilsētu.

I. Karule: Tas ir pakāpenisks process.

G. Gundare: Dažos rajonos kaut kas notiek un dažos rajonos nenotiek nekas un 20 gadus. Tur tā atšķirība.

G. Ruskuls: Es domāju, ka **mums caur plānu kaut kādā veidā jāliek nosacījumos, ka šādu nozīmīgu ielu projektēšanā obligāti jāpiedalās ainavu arhitektiem un ainavu inženieriem, lai tie risinājumi tiešām būtu humāni.**

E. Kalniņa: Es pievienojos G. Ruskula teiktajam. Tādās vietās, kur ir šīs šosejas un Krasta ielas promenāde, nepieciešamas vairākas noejas, jo no satiksmes viedokļa, kad es gribu no promenādes noiet nost, kājām gājējam tas gabals ir liels. **Kur ir iespēja pieiet ūdeņiem, noejas būtu nepieciešamas vairāk un biežāk. Rīgas ir ūdeņu pilsēta, bet nav nemaz tik daudz to vietu, kur mēs ūdeņiem tiekam klāt,** rēķinot, ka mums ļoti liela teritorija ir osta, kur ne visur varam tikt. Tie ūdeņi, kuri ir sabiedrībai brīvi un varētu aiziet, būtu vairāk jāiedzīvina.

G. Gundare: Uzstāšos kā Ziemeļu maģistrāles aizstāve. Ir ņemts vērā, kur ir esošā cilvēku plūsma un ir ņemtas vērā vietas, kur ir plānota attīstība, kur ir uztaisīta jauna parcelācija un ieplānotas nobrauktuves tādās vietās, noejas un šķērsojumi, kur šobrīd vispār nekā nav. Šobrīd tur tuvu ezeram ir baiss - džungļi un atkritumi.

E. Kalniņa: Tāpēc jau vajadzētu sakopt un cilvēkiem tur iet.

I. Sirmā: Mums bija ūdeņu tematiskā plānojuma apspriešana un tur mēs runājām par visām šīm publiski pieejamām krastmalām un vietām. Varbūt L. Līdaka var precīzāk pateikt Ķīsezera publiskās piekļuves vietas.

L. Līdaka: Tieši gar Ziemeļu šķērsojumu ir pāris vietas, kur tiesiski ir nodrošināta piekļuve, respektīvi, ir pašvaldības īpašumi vai sarkanās līnijas ved līdz tauvas joslai. Bet ir arī diezgan lielas teritorijas, kas ir privāti vai valsts īpašumi, kuri piekļuves risināšanu mēs esam paredzējuši ar kompleksiem plānošanas risinājumiem, nosakot kā principu, ka piekļuve ir jānodrošina, bet šobrīd ar teritorijas plānojumu precīzas vietas nevarēsīm pateikt.

Par Ziemeļu šķērsojumu vēlos piebilst, ka arī mēs daļēji varējām piedalīties pirmā posma tehniskā projekta izstrādē un cik bija iespējams, mēs tieši centāmies šo principu iestrādāt, ka ir šķērsošanas iespējas gan gar dabīgajām ūdens tecēm, kā Šmerļupīte, gan vietās, kur ir Bābelītes plašākais parks, lai varētu pieiet pie ūdens. Tas drīzāk ir ne viena līmeņa šķērsojums, bet iespēja cilvēkiem pārvietoties tuvāk dabas teritorijām.

J. Lejnīks: Man ir komentārs par E. Kalniņas komentāru. Es uzeju uz promenādes celiņa un es nezinu, kad es no tā varēšu nokāpt nost. Mēs visi zinām, ka lielākās, labākās lidostās var redzēt, piemēram, 77. vārti, 10 minūtes. **Ieejot promenādē, vajadzētu būt norādei, ka nākošā noeja ir pēc 1 kilometra. Tas ir jautājums par urbāno dizainu un komfortu,** ko mēs visi jūtam. Šajā sakarā jautājums izskanēja, kā šīs barjeras tiks pārvarētas – ar pazemes tuneļiem vai tiltiem? Es ceru, ka jums būs kaut kādas norādes, kā projektēt ainavu arhitektiem un inženieriem. Es domāju, ka tuneļi mūsdienās vairs nav aktuāli. Ja mēs šķērsojam Krasta ielu, mēs laicīgi varam ieskrieties no Maskavas stāvkrasta, senkrasta un slaidi aiziet pāri uz Grāpja pussalu pa tiltu. To varbūt vajadzētu rekomendēt.

I. Karule prezentē trešo diskusiju jautājumu - lielmēroga šķērsojamie kvartāli.

J. Lejnīks: Tas ir ļoti liels izaicinājums. Vai jūs domājat, ka šajā mērogā, tuvinājumā vispār var par to runāt vairāk kā abstrakti? Tas ir tik sīks jautājumiņš, izvilkt cauri Purvcieņam vai Imantai kādreiz bijušo vai saglabāt esošo gājēju celiņu. Cilvēks no veikala iet uz mājām, tas prasa, pirmkārt, aptaujāt cilvēkus, vai viņi tur tupinās iet, tas atkarīgs no jauna veikala novietnes, kas var izmainīt visu ģeometriju, no īpašniekiem. Tas ir ļoti jauks piedāvājums. Kā Brīvdabas muzejā – mēs arī gribētu iet no vienas sētas uz otru pa taisno, bet tur ir kaut kāda

celiņu sistēma izveidojusies, cilvēks respektē to, kas ir. **Šeit šajā mērogā es domāju, ka tas nav apspriežams jautājums, vajag citu tuvinājumu.**

I. Karule: Mūsu priekšlikums, kā to atrisināt, šķērsojamos kvartālus iezīmējot ar īpašiem noteikumiem. Pasakot, ka turpmākā, detalizētākā plānošanas procesā būtu atrisināms, kādā veidā nodrošināt šķērsošanu, saglabāt esošo, iespējams, tur ir nepieciešams rekonstruēt vai veidot jaunu gājēju celiņu tīklu, bet tā galvenā būtība ir tāda, ka šeit nedrīkstētu veidot nožogojumus un aizliegt cilvēkiem staigāt, jo tie rajoni tajos laikos ir veidoti, baltoties uz principu, ka teritorija ir brīvi pieejama visiem un arī turpmāk tā šādā veidā tiktu saglabāta, nodrošinot pārvietošanās iespējas.

I. Sirmā: Vēlos informēt, ka Dzīvojamo māju privatizācijas komisija ir uzsākusi tādu procesu, balstoties uz Ministru uz kabineta noteikumiem par funkcionāli piesaistāmo zemes gabalu koriģēšanu. Šobrīd, cik mums zināms, ir ~ 20 lēmumprojektu par tematisko plānojumu izstrādes uzsākšanu šajos daudzdzīvokļu māju kvartālos un viens no šī tematiskā plāna darba uzdevumiem ir gan autotransporta organizācija, gan arī gājēju ceļi. Tas varētu būt pirmais solis virzienā uz mūsu nosacījumu īstenošanu.

K. Āboliņa: Skatoties uz tām diezgan milzīgajām teritorijām, ka tās būtu publiskas teritorijas, ko aizliegt nožogot, manuprāt, mēs turpinām padomju laiku tradīcijas, ka viss boja kopīgs. Manuprāt, tas viens no galvenajiem klupšanas akmeņiem. Cik es esmu skatījusies literatūrā par to, kā revitalizēt, lai **tur būtu dzīvojama tā vide, kur cilvēks jūtas piesaistīts, ir jāveido arī puspubliskās un pusprivātās telpas.** Vajadzētu padomāt par apsvērumiem, kāpēc **vienkārši aizliegt, nožogot, jo mēs tādā veidā izslēdzam iespēju cilvēkiem veidot piesaisti kaut vai ap savu māju.**

H. Gūtmane: Komentārs J. Lejnieka un K. Āboliņas teiktajam. Jūsu aizstāvībai. Mēs nevaram nepieskarties pilsētas porozitātes jautājumiem plānošanas līmenī. Tieši tāpat kā par apstādījumiem, ja tas netiks nosaukts, tad pilsētai ir ļoti liela bīstamība veidot noslēgtas kopienas. Varbūt ne visi nosacījumi būs korekti, bet mēs visi mācāmies. Cilvēka dabā ir nelaist svešinieku savā teritorijā un teritorija pat nav administratīvi noteikta, vienkārši negribas laist cauri. **Ir jāpadomā, vai tas ir pareizais vārds - nožogojums. Vai tur nevajag vienkārši runāt par cauriešanas iespējām. Pareizāku vārdu.** Nožogojums ir sēta. Runa ir par formulējumu. Tas ir pavisam noteikti, ka šai tēmai ir jāpieskaras, noteikt attālumus, ka cilvēkiem ir jāiziet cauri. K. Āboliņai un J. Lejniekam ir taisnība, ka tas ir jādara citā plānošanas līmenī.

Jautājums, **vai Dzīvojamo māju privatizācija komisija darīs tikpat kolaboratīvi, kā jūs to darāt? Vai informācija par tematiskajiem plānojumiem arī būs pieejama, tāpēc, ka tie ir ļoti svarīgi.** Jūs pietiekami daudz un aktīvi to dariet. Varbūt jūs varat pamācīt arī viņus šajā virzienā.

I. Sirmā: Mums tā sadarbība šobrīd notiek ļoti cieša. Obligātais minimums, kas noteikts, ir sabiedrības iepazīstināšana ar tematiskajiem plānojumiem pirms tematiskā plānojuma apstiprināšanas. Tas, cik ļoti tiks iesaistīta katra mikrorajona iedzīvotāji un zemes īpašnieki, vairāk ir Privatizācijas komisijas ziņā un arī tik, cik viņiem ir šie resursi. Cik mums zināms, resursi nav pārāk lieli un darbs tur ir apjomīgs, bet jebkurā gadījumā koplietošanas ceļi gan autotransportam, gan gājējiem, tas ir viens no prioritāriem jautājumiem, kas šajos tematiskajos plānos ir jāiezīmē. Es piekřītu par nožogojumu, ka tas, manuprāt, arī ir diezgan drastisks ierobežojums, jo teritoriju var norobežot arī ļoti humānā veidā ar dzīvžogiem. Ir dažādi

risinājumi. Iespējams, kaut kur būtu pieļaujams arī nožogojums, bet tas viss ir jāskata lokālā līmenī.

I. Karule: Papildināšu vēl, ka ar savu praksi mēs esam iepazīstinājuši Dzīvojamo māju privatizācijas komisijas darbinieces, jo viņas bija pie mums praksē un zina mūsu darba metodes.

Atbildot K. Āboliņai, kā mēs sapratām un nolēmām, ka vajadzētu šādus kvartālus iezīmēt, mums bija pieredzes apmaiņas brauciens pie Tallinas kolēģiem un noskaidrojām, kāda ir viņu prakse un kā viņi šos jautājumus risina. Un viņu atziņa bija tāda, ka šie rajoni, kuri ir veidoti sociālismā, atbilstoši mūsdienu standartam pārorganizēt vairs nav iespējams, bet, saglabājot principu, ka ir nodrošināta brīva pieeja, ir iespējas veidot kvalitatīvāki un visiem patīkamāku vidi.

J. Lejnieks: Man jautājums I. Sirmās kundzei – tad tie 20 lēmumprojekti, kas ir, pasūtītājs ir privātais investors, kas vēlas vēl kaut ko iebūvēt iekšpagalmā?

I. Sirmā: Tur ir tā, ka māju iedzīvotāji, dzīvokļu īpašnieki ierosina koriģēt šobrīd funkcionāli piesaistīto zemes gabalu un, ņemot vērā ierosinājumu, Komisija iezīmē kvartālu, jo vienas mājas piesaistāmo zemes gabalu nevar koriģēt, neskatot visu kvartālu kopumā. Ierosinājums nāk no dzīvokļu īpašniekiem, savukārt izstrādātāks ir Dzīvojamo māju privatizācijas komisija.

J. Lejnieks: Paldies, šo sapratu. Runājot par porozitāti jeb fragmentāciju, protams, tā ir neizbēgama, respektējot īpašuma tiesības. Jautājums **par norobežojumiem un žogiem varbūt ir pārāk drastisks, ja mēs neļaujam nevienu žogu ne Purvciemā, ne Imantā.** Ja mēs iepriekš runājām par kopienas dārziem, tās gurķu dobes ar kaut ko jāaizsargā. Droši vien, ka parādīsies humāni žogi, tikai jautājums ir par to dizainu. Man nav nekas pretī iet uz veikalu ar savu tīkliņu, bet pa tādu taciņu, kas man ir ierasta jau 50 gadus, nevis tā, ka tajā vietā parādās kaut kas pilnīgi šķērsām. Žogs jau nav nekas slikts.

I. Karule: Varbūt ir nosacījumi par to, ka nedrīkst nožogot visu mājai piederošo zemes gabalu, bet, piemēram, ir iespēja nožogot apstādījumu teritoriju, apstādījumus.

H. Gūtmane: Man liekas, ka **jums ir jāpamaina vārds nožogojums pret kaut ko citu. Uz darbības vārdu.** Jāpadomā, kā pateikt precīzāk.

J. Lejnieks: Vārds “žogs” ir slikts”.

E. Kalniņa: Es atbalstu H. Gūtmani. Man jautājums, vai tad visus iekškvartālus ir plānojuši slēgt? Pagaidām mēs varam diezgan brīvi pārvietoties. Ir plānots visu aizslēgt.

I. Karule: Nē, nav tādi plāni, ir gadījumi, kad tiek izstrādāti detālpilānoījumi, kuros ir izteikta vēlme nožogot iekšpagalmā esošo īpašumu.

E. Kalniņa: Es noteikti atbalstu ierosinājumu izdomāt citu vārdu

I. Karule: Varbūt Imantas pārstāvim ir komentārs, jo šis ir viens no tipiskajiem rajoniem, kas celts padomju laikos ar šo struktūru, kuru nevajadzētu ierobežot.

V. Morozovs: Noklausījos visus runātājus, sapratu, ka es tam visam piekrītu. Tiešām vārdu “žogs” vajadzētu nomainīt ar darbības vārdu. Dot iespēju šķērsot, ir taču stāvvietas, bērnu dārzi, kas jānožogo. Ja būtu iespēja šķērsot kaut vai ne pa to pašu taciņu, kas ir iestaigāta 50 gadus, es domāju, ka tur nespītēsies cilvēki.

K. Āboliņa: Divas lietas, ko lūdza “Mežaparka attīstības biedrība” pateikt par ģimenes dārziņiem. Pirmais – **tematiskajā plānojumā vajadzētu atrunāt minimālo labiekārtojumu**, jo šopavasār ir sācies, ka mums ir jāiet un jāsaskaņo būvprojekts sētai, kas padara šo ģimenes dārziņu lietu ekskluzīvu, atkal bagātākajai sabiedrības daļai. Tā ir gan nauda, gan laiks, gan citas kapacitātes. Otrs – **pirms liek dārziņus uz kartes, tematiskajā plānojumā paskatīties, kāda ir faktiskā situācija Rīgā**, jo, izrādās, Mežaparkā arī ir četri dārziņi aiz tās līnijas, kas plānā iezīmēta. Skatīties, kas ir reālie dārziņi, kas veicinātu, ka Rīga varētu palikt zaļāka. **Skatīties nevis šobrīd spēkā esošā plāna karti, bet skatīties faktisko situāciju un plānojumā strādāt ar šiem dārziņiem.**

G. Gundare: Kur parādās tēma par žogiem? Es to uztveru par publiskās ārtelpas tēmu. Tā kā Rīgā pastāv noteikumi par caurspīdīgumu, tie faktiski netiek ievēroti. Kurā sadaļā tas ir?

I. Karule: Tas ir pie apbūves teritorijām, kur ir arī izstrādāti nosacījumi, raugoties no publiskās ārtelpas un apstādījumu struktūras tematiskā plānojuma viedokļa. Ir iespēja veidot gan dzīvžoga nožogojumus, gan caurspīdīguma.

G. Gundare: Jebkura iela ir publiska ārtelpa. Ja tā pārvēršas par divu metru augtiem tumši brūniem blīviem dēļu žogiem, tā nav telpa, tas ir pagrabs.

I. Karule: Tas arī šobrīd nav pieļauts, cits jautājums, kā tas notiek praksē.

K. Āboliņa: Vēl viens priekšlikums. Saistībā ar Kārdifas piemēru. **Vajadzētu skatīties šajā publiskās ārtelpas tematiskajā plānā līdzsvaru publiskai ārtelpai, kas ir par maksu (tirdzniecības vietas u.t.t) un publiskā ārtelpa, kas ir pieejama bez maksas.** Parasti tie ir dabas objekti, piemēram, Mežaparks. Ja mēs uzliekam vienotus nosacījumus, ka tur ir jābūt visādām bodītēm, tad viennozīmīgi atveras ceļš, ka mums ārkārtīgā deficītā parādās vietas, kur mēs varam aiziet atpūsties un mums nav apkārt kioski. Ka mēs varam būt vieni dabā. Ne dziļā mežā, bet pilsētā, kur var iztikt bez komercijas.

J. Lejnieks: Tas ir tāds smags aizrādījums patērētāju filozofijai. Tikko vienā vietā ir vairāk par trīs cilvēkiem, es kā tirgotājs domāju palūgt pilsētai atļauju uzlikt saldējuma kiosku, būs ienākumi. Vai Jūs esat gatavi, K. Āboliņas ierosinājuma pavadā ejot, uzrakstīt, ka ir tādas apkaimju centra vietas, kur nekāda tirdzniecība nedrīkst notikt, piemēram, Mežaparkā.

I. Karule: Par apkaimju centriem tas būtu skatāms un izvērtējams individuāli. Daži apkaimju centri, kā Bierīņu apkaime, kā Šampētera apkaime ir parka teritorijas, bet arī tur pēc parka nosacījumiem būtu pieļaujami tirdzniecības pakalpojumu iestāžu izvietojums. Savukārt ir tādas dabas un apstādījumu teritorijas, kurām ir nosacījums – īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, kurās noteikti nebūtu tas pieļaujams.

K. Āboliņa: Ja mēs paskatāmies jauno šo zaļo zonu teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, tur visur tagad zaļajā zonā drīkst būvēt mazo pārdošanas vietu.

I. Karule: Tie ir Ministru kabineta Vispārējie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

K. Āboliņa: Jā un tā aizsardzība nav, ka kaut viens skvēriņš varētu būt skvēriņš.

I. Karule: Varbūt kādam citam arī ir komentārs un viedoklis par K. Āboliņas viedokli? Vai būtu veidojamas šādas teritorijas, kuras neskar komercija.

G. Gundare: Komercija būs. Es arī gribu nopirkt ūdens pudeli padzerties. Šajā vizualizācijā es neredzu nevienu bezmaksas soliņu. Lai apsēstos, ir jāiet uz kafejnīcu. Es neredzu nevienu zaļumu. Rīgā Berga bazārā jau cik gadus kastēs aug koki un nekas viņiem nav noticis. Viņi tur aug un ir smuki. Nav jāizdomā jauns divritenis. Tas ir tas pats, kas ar nosiltinātajām fasādēm, kas ne pēc kā neizskatās.

H. Gūtmane: Par vizualizāciju. Šeit skats nav labs, jo tā ir tapusi pietiekami īsā laikā. Par apstādījumiem tieši tajā vietā vizualizācijā ir pietiekami pārdomāti un plānā ir parādīts, kur apstādījumi ir veidojami. Komentārs visiem par apstādījumiem konteineros. Paldies, ka pieminējāt Berga bazāru. Jums vajadzētu satīties ar Berga bazāra dārznieci Maiju Strazdiņu, viņa jums pastāstīs, cik tas maksā, cik intensīva šiem apstādījumiem ir kopšana, cik reizes viņi nomaina nosalušos kokus un viņas viedokli par to, vai publiskā ārtelpā gar ielām ir veidojami apstādījumi konteineros. Viņai, kā cilvēkam, kurš ar to strādā daudzus gadus, ir krasi negatīvs viedoklis par šo jautājumu, tāpēc, ka mūsu laika apstākļos tas ir sarežģīts jautājums un ārkārtīgi dārgs pasākums. Tāpēc, **kur ir iespējams, jāveido apstādījumus gruntī, piemeklējot attiecīgu augu sortimentu.** Es domāju, ka arī A. Baķe kā cilvēks, kas ikdienā to dara, varētu man piekrist.

G. Ruskuls: Vēlos atsaukties uz Stratēģiju, kur esam ielikuši ideju, ka Rīga ir urbāna telpa ar ļoti daudz iedzīvotājiem. **Lielākā daļa mežu, kas ir Rīgā, būtu pārveidojami par meža parkiem.** Tur nav visur jābūt saldējuma kioskiem, katrā vietā varētu būt savs zonējums, kur tas pieļaujams, kur klusāki stūrīši. Ar laiku tiem ir jābūt labiekārtojamiem ar sporta infrastruktūru, vai tā ir MTB trase, ievērojot mežu (ne asfalta). Un meži, kas varētu būt ar eko funkciju, ar aizsargājamu funkciju, piemēram, Piejūras dabas parks un tie jau ir pavisam savādāki un ja tur ir kāds labiekārtojums, ko tur atļauj zonējums, lai tūristu plūsmu novadītu uz jūru un nenobradā zemsedzi. Bet Šmerlis, Ziepniekkalna mežs un citi – tiem nākotnē ir jābūt meža parkiem, kur iedzīvotāji, nūjo, pavada laiku un ir savādāk, nekā tikai zaļā rota ap pilsētu.

A. Turlaja: Ņemot vērā, ka daudzās apkaimēs gar vai šķērso dzelzceļa telpa, kas aizņem diezgan lielu teritoriju, ja skatās no augšas, tad **varbūt pie šī tematiskā plāna ir iespēja iestrādāt nosacījumus tieši dzelzceļa telpas sasaitei un nosacījumiem, kā dzelzceļa telpu padarīt humānāku tieši no pārvietošanās.** Instrumenti sadarbībā ar Latvijas dzelzceļu. Jo līdz šim vienmēr ir tā, ka mēs kaut ko prasām, tad atbild, ka šī ir pilsētas kompetence, ka šī ir Dzelzceļa kompetence, beigās līdz galam nekad nenonāk. Sarkandaugavā tas ir ļoti izteikti, jo mūsu apkaimes centrs ir tieši gar dzelzceļu. Tāpēc no biedrības arī tapa priekšlikumus – gājēju un veloceļa savienojums ar Mīlgrāvi un Miera ielu.

I. Karule: Dzelzceļa jautājums ir ļoti sarežģīts dēļ tā, ka tur ir dzelzceļa nodalījuma josla, kurā drošības apsvērumu dēļ nedrīkst izvietot nekādus objektus, piemēram, arī apstādījumus.

A. Kušķis: Gribu iebilst un paldies A. Turlajai par šo būtisko piezīmi. Dzelzceļa likumdošanā ir paredzēts, ka dzelzceļa nodalījuma joslas sastāvdaļa var būt aizsargstādījumi un stādījumi.

Latvijas dzelzceļš kultivē šo ideju, ka tur nekas nav būt, tā vienkārši ir viņu izvairīšanās. Uz to vajadzētu iet.

Runājot gan par apstādījumu jautājumu, gan par publisko ārtelpu simbiozē, nekur neesam runājuši par to, ka apstādījumiem (tāpat kā publiskās ārtelpas labiekārtojuma elementiem) varētu būt atšķirīgs kvalitātes un no tā izrietošais cenu līmenis. Piemēram, apkaimju vai pilsētas centrs, kur mēs orientējamies uz augstākas kategorijas apstādījumu un labiekārtojuma līmeņa pielietošanu un ir kaut kāds vidējs un elementārs līmenis, kam ir jābūt labā kvalitātē, bet kas nemaksā ekskluzīvas summas par supermateriāliem vai superdizainu. Tas varētu būt attaisnojams īpašās vietās. Nezinu, vai šajā plānojumā, bet šādu tēmu varētu mēģināt skart, ieskicēt.

Runājot par brīvāku telpu apstādījumiem, vai nevajadzētu rehabilitēt zālājus pilsētā, atšķirībā no prakses, ka mums ir tikai zālieni, kuri ir neskaitāmas reizes jāpļauj. **Vai ceļmalās nevarētu būt dabiskāki zālieni, kurus vienu vai divas reizes gadā vajag nopļaut.**

I. Karule: Es jau mēģināju ieskicēt, ka apkaimju centri un savienojošās ielas būtu tie, kuros būtu īpaša uzmanība jāpievērš apstādījumu un publiskā ārtelpas dizaina kvalitātei.

E. Kalniņa: Atbalstot iepriekšējo runātāju. Brēmenē, brīnišķīga promenāde gar vecpilsētu un tur jūlija vidū bija mana auguma nātres, kas bija galvenais stādījums. Vienkārši ļāva augt tam, kas tur auga. Vienā pusē bija vecpilsēta, promenāde. Pāri upei bija dārziņi, uz kuriem varēja pārcelties ar mazu prāmīti. Daba jau pati arī atnāk. Aizdzina zīriņus no Preses nama, bet viņi ir atpakaļ.

Komentārs par meža parkiem. Tur būtu jābūt ļoti stingram regulējumam, jo daudzviet vides organizācijas bažās, jo **līdzko saucas meža parks, tad pēc pašreizējā regulējuma tas ir jāizņem no meža zemes un pastāv risks**, ka kāds tur sadomās ielīst ar savu dzīvojamo mājiņu. Man liekas, ka **mežs pilsētā ir kaut kas unikāls.**

I. Sirmā: Saskaņā ar šī brīža tematiskā plāna piedāvājumu mums ir sarakstiņš, kuras konkrēti būtu teritorijas, kas būtu par meža parkiem pārveidojamas, bet pārējās visas meža zemes mēs piedāvājam ar absolūti minimālu labiekārtojuma līmeni tieši tāpēc, lai neizjauktu ekoloģisko līdzsvaru. Par meža zemju transformāciju viss ir ļoti stingri noteikts likumdošanā, ka ne vairāk kā 50% transformējamās meža zemes pieļaujams meža parkā.

K. Āboliņa: Paldies visiem komentāriem par patēriņa sabiedrību un es sapratu, kur manā prezentācijā bija neprecizitāte. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos rakstīts par zaļajām zonām, par ko šodien arī ir runa, par pakalpojuma funkciju, ka tur drīkst apbūvi veidot. Mana baža ir par to, ka - ja jebkurā zaļajā zonā mēs varam veidot apbūvi kafejnīcām, tas nebija domāts, ka tur nedrīkst būt ratiņi vai tml. Bet baža ir, skatoties uz Vērmaņdārzu, kur ir "Vernisāža" ar autostāvvietām, cik tur paliek vispār nenoasfaltēta vai nenobruģēta teritorija, kas ir pēc būtības zaļā zona. Plāniņā ir zaļā zona, bet **līdz ar to, ka teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir noteikts, ka drīkst iebūvēt jebkurā zaļajā zonā šos pakalpojuma objektus, mēs zaudējam ekoloģisko funkciju, kas ir domāta zaļajai zonai.**

J. Lejnīks: Visu izšķir funkcija. "Vērmanītis" ir augstas klases naktsklubs, un autostāvvietā radās brīdī, kad naktsklubs nevar iztikt bez Mercedes novietošanas. Ja tur būtu regulāri vai epizodiski alus festivāli, tur cita publika ierodas, viņiem nevajag Mercedes novietot. Jautājums ir par to, kādā veidā mēs meža parkos to organizējam. **Meža parkos nevajag būves. Vieta, kur atbrauc sezonāli** uz ritenīšiem, pakalpojums un tas ir tajā brīdī, kad vairums publikas ierodas sezonā un tie kas mīl klusumu, atnāk rudenī, birst lapas, tur vairs nav pat neviena

kioska uz riteņiem, visi ir aizbraukuši, sezona ir beigusies. Pilsēta ir sezonāla tipa organisms. **Meža parkā viss atkarīgs no ekspluatācijas noteikumiem.** Protams, nekādas būves, bet kāpēc ne restorāniņš uz riteņiem vasarā?

E. Kalniņa: Lokāls priekšlikums. Skvērs pretī Ministru kabinetam – tas ir brīnišķīgs, tur ir stādījumi, ļoti kopti un neviens to nelieto, izņemot piketētājus. Tāpēc, ka no viena gala vari nokļūt, bet otrā galā nekā. Gandrīz jāliek brīdinājuma zīmes, ka galā nekur nenokļūsti. **Varbūt, ka Brīvības ielā tur pa vidu var būt veloceliņš, lai iedzīvinātu. Tā ir brīnišķīga josla, bet tur neviens īsti neiet.**

I. Karule: Tas ir savienojuma jautājums, par ko mēs šodien daudz runājām un saprotam, ka ir būtiski atrisināt, lai piekļuves nodrošinātu.

I. Purmale: Ar paplašinātajām darba grupām noslēdzas nozīmīgs posms tieši sabiedrības līdzdalības jomā, kas ir Pilsētas attīstības departamenta iniciētie sabiedrības līdzdalības pasākumi teritorijas plāna izstrādē. Es vēlos teikt jums visiem milzīgu paldies par jūsu atbalstu mūsu darbam, par jūsu atsaucību, par ieguldīto laiku un investēto domu visā mūsu sadarbības periodā un mēs esam ļoti priecīgi, ka neatstājam mūs vienus un palīdzat mums vilkt ļoti smago vagonu, kas ir teritorijas plānojums.

Tiek sveikts Rīgas Austrumu izpilddirekcijas Nekustamā īpašuma nodaļas ekonomikas attīstības projektu vadītājs J. Lejnieks par ieguldīto laiku, enerģiju, dalību sabiedrības līdzdalības pasākumos jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādē.

Sanāksme tiek slēgta plkst.11.40

Sanāksmes vadītāja,
Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta
Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītāja,
direktora vietniece pilsētvides attīstības jautājumos

I. Purmale

Sanāksmes protokolētāja,
Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta
Pilsētvides attīstības pārvaldes Teritorijas plānojuma nodaļas
Galvenā projektu vadītāja sabiedrības līdzdalības jomā

S. Kalvīte